

Főszerkesztő:
Dr. RÉVI NÁNDOR.

Felelős szerkesztők és laptulajdonosok:
Erdélyi Imre és Szigethy Gyula.

Főmunkatársak:
Dr. Kardos Albert, Móricz Pál,
Oláh Gábor, Tóth Árpád,
Koncz Ákos, Jánosi Zoltán,
dr. Nagy Zoltán, dr. Kovács Gábor,
Zivuska Andor, dr. Kuthy Sándor,
dr. Gál Zoltán, dr. Matolcsy László,
Nagy Vilmos, Vándor Iván, Kürthy
Nándor, Torbágyi József,
Voith György.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debreczen, Kossuth-utca 8.
Telefon 505.

Előfizetési árak egy évre:
Helyben 5 korona.
Vidékre 6 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Telefon
840.

Wacha Róbert

Telefon
840.

ruhafestő, vegyitisztító,
gőzmosó és ágytollat-tisztító intézete

Debreczen,

Simonffy-u.

55.

Széchenyi-u.

6.

Verbőczy-u.

14.

Varga-u.

35.

Fest és tisztít

mindennemű felső ruhát, csipkét,
függőnyt, szőnyeget stb.

Gyászesetben áremelés nélkül
soron kívül fest bármilyen ruhát
feketére.

Festés, vagy tisztítás végett átvett
férfi ruhát szakember javítja,
s vasalja. Vidéki megbízások a
központoz: Simonffy-u. 55. sz.
alá intézendők.

A gőzmosó

megbízásait kiváló szépen, gyorsan és pontos időre teljesíti. Csontkemény és tükörfényű galérlét, kézelőt szállít.

Ágytollat

hófehérre, fertőtleníve tisztít, jutányos áron. Ágytoll tisztítás hétfőn Simonffy-u. 55. sz. alatt.

Teljes menyasszonyi kelengyék,
angol kárpitozott butorok

legsolidabb kivitelben

a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig
nagy választékban

Killer Ede

butorgyáros

cs. és kir. udvari szállítónál

Debreczen, Piacz-u. 68. sz. alatti butorcsarnokában
jutányos árban kaphatók.

Szendrő Sándor

zongora és hangszerkészítő

Debreczen, Batthyányi-u. 22. szám.

Zongora, gramofon, mindennemű vonós és fúvóhangszerek, czimbalmok, hangszer alkatrészek és hangszer felszerelési cikkek áruháza és ipartelepe.

Zongora és pianinó kölcsönző (bérbeadó) intézet

Hegedük és hegedü-felszerelések, római húrok, valamint

gramofonok és gramofon-lemezek nagy raktára.

Zongora és hangszer műhely.

Zongora és czimbalom hangolás.

Telefon szám 629.

Alapított 1876-ban.

Legszebb órák és ékszerek legolcsóbban jótállással

Gasparik Ádám

műórás, ékszerész és látszerész, Hunyadi-u. 12.

Hunyadi-u. 12.

∴ Órajavítások jótállással. ∴

VASÁR NAP

OBSTRUKCIÓ

Irta Szigethy Gyula

Csendesen, de tagadva folyik. Komoly emberek, akik megkövetelik, hogy szavuknak sulya legyen, nem átalnak órákhosszat beszélni, üres szalmát csépelni. Amint ők maguk nem hiszik, úgy az ország egyetlen józanul gondolkodó polgára sem hiszi, hogy a szóáradat, ami most parlamentünkben folyik, közelebb viszi nemzetünket az önálló bankhoz. Mi célja lehetne a vitának más, mint a munkapárt meggyőzése és megnyerése a nemzeti bank eszméjének. Ha ez irányban lehetett valamit elérni, azt elvégezték az ellenzéki vezérek, akik tartalmas beszédeikkel felrázták a munkapárti képviselők alvó lelkiismeretét. A felébredt lelkiismeret kiül a hatalmas kormánypárti többség arcára, szinte kinos látvány nézni őket, amikor védelmére kelnek a közös banknak s becsületes meggyőződésük ellenére kénytelenek azt mondani, hogy a közös bank jobban szolgálja nemzetünk érdekeit, mert felelősségérzetük és hazánk jövőjéért való aggodásuk nem engedi meg, hogy megrendítsék nemzetünkben a király hűségét, tudják, hogy nekik a koronát fedezniök kell és nem tesznek úgy, mint Kossuth Ferenc, aki királyi ultimátumra hivatkozott, amikor pártjának s az országnak bejelentette, hogy mért nem csinálhatják meg az önálló bankot

Hiába tagadnánk, ez egy gyönyörű jellemvonása a mostani többségnek, hogy inkább magára veszi a népszerűtlenséget, semhogy a királyi palástba burkolózva mondaná meg, hogy mért nem megy fejjel a falnak s ezzel az önálló bank tüzes harcosait a korona ellen izgatná.

Mi pedig azt hisszük, hogy amikor Kossuth Ferenc látta a falat, akkor még neki lehetett volna menni, mert az a fal azóta lett olyan erős, mióta ő maga a Lipót-rend lovagja lett.

Kérve-kérjük az ellenzéket, hagyja abba a céltalan obstrukciót, a bankügybeni vitával még csak népszerűségét sem gyarapíthatja, mert a politikával törődő közönség ugyanis tudja Kossuth Ferencről, hogy a király és az osztrákok nem engedik megcsinálni az önálló magyar bankot, mert ha ez a két faktor akarná s engedné, merjük állítani, hogy a munkapárton kevesen lennének ellene.

Nem is fogják engedni mindaddig, míg általános titkos szavazat alapján választott nép-parlamentünk nem lesz és hogy ez ma még mért nincs, ennek is Kossuth Ferenc és pártja volna a megmondhatója. Különben is, ha Kossuth Ferenc nem ment neki a falnak, úgy semmi értelme sem lenne annak, ha ezt

Khuen és párja tenné, mert mi következhetne ezután; egy új felfordulás, talán nyomában egy új koalíció, — a nemzetnek pedig nem erre, hanem munkaképes parlamentre van szüksége. Ha az ellenzék 400 éves átokról beszél, hova-tovább az obstrukciót is jubilálhatjuk és a jubilált, évtizedeken keresztül meg meg ujuló obstrukció nemzetünknek több kárt fog okozni, mint az osztrákkal kötött 400 éves házasságunk okozott.

Önálló magyar nemzeti bank, önálló vámterület mind álom marad addig, míg az ellenzék arra számít, hogy a parlamentben vivja ki. Ezt a kérdést a periferiákon lehet csak eldönteni és megoldani és pedig úgy, ha a nemzet legjobbjai városról-városra, azután faluról-falura járva, felvilágosítják a népet, hogy háza küszöbén állítson vámsorompót, de az a sorompó azután olyan legyen, hogy a megvámolt osztrák portéka se jusson át rajta.

Csakhogy nagy jó uraim, ehhez több fáradság kell, mint a parlamentben meddő vitát folytatni és mert nálunk minden csak szalmaláng, hát megfontolás nélkül el ne kezdjék, mert félünk, hogy megint elhervad a tulipánunk, mielőtt az kivirágozhatna.

Pusztában elhangzott szó

Irta Wespertilió

Ha szól a bölc: „most, most, előre!”
Gyáván meglippen, a sok dőre.
Mért böggjek én az éjszakába:
Ha úgy is tudom hogy hiába?

Az Isten verte, rongy e nép!

Ha volna villám a kezembe,
Ha volna tűz az ereimbe,
Lángot okádnék, zugva, dörgve,
Mig minden hitvány összetörne!

Ha volna hangom velőt rázó,
Ha volna eszmém égig járó:
Hangom betöltené az irt,
Rivalna, mint a harci kürt.

De nincs. Gyengén szól csak a hangom.
Agyam is üres, mint a lantom.
Üresebb tán, mint a világ.

De körül nézve, csupa átok,
Mit nemzetemre ülve látok.
Nehéz időknek, nehéz sulya,
A szívét, eszét elaltatja.

Telefon: **5-40. „MERCUR“** — összes rendszerű írógépek műszaki vállalat Debreczen, **Telefon!**
Arany János-utca 2. szám. — (Specialis javító-műhely.) **5-40.**

Gabelsberger rendszerű gyors és gépirászati szakiskola — „Adler“ teljesen látható írású írógép kizárólagos képviselő
Hajdu, Szabolcs, Szatmár és Szilágy-vármegyékre. — Copying Office gépiró másoló és sokszorosítási iroda. — Magyar
gyártmányú írógép-szalagok. Főraktár hat vármegyére.

Bihari urak

Irta Móricz Pál

II.

Darvay Dániel, a legdaliásabb huszártiszt, nemcsak a mindenható Radeckzy-apónak, hanem egyetlen lányának is kedves embere volt. Majlandban időzésekor a Radeckzy asztalánál mindig terítve volt Darvay főhadnagy számára. — Radeckzyék révén az olasz udvarhoz is bekapott a bihari nemes fiu. Ottan szövődött életének egyik legérdekesebb szerelmi regénye, amikor egy Franciaországból száműzött admirális fiatal özvegyével, egy csillagkeresztes palotahölgy-gyel megösmerekedett.

Az ösmerettségéből szerelem támadt. A huszár főhadnagy és a gyönyörű fiatal 27—28 éves özvegy báró Bellegárdéné született Gisztelles hercegnő megszerették egymást. Olyannyira bizalmassá vált ez a viszony, hogy a báróné az olasz udvartól is megvált és kész volt titokban a messze idegenbe, Darvay főhadnagy szülőfalujába, a csokalyi kuriába is lemenni, ahol még magánosan egész esztendő várta szerelmese. Egész esztendőbe telt, míg Darvay főhadnagy a Radeckzy-család közbenjárásával kivihette nyugdíjaztatását és esztendő múltán, hogy gyanut ne keltsen, maga is utána mehetett az olasz földről rejtélyesen eltűnt kedvesének. Ott hon persze nőül vette a „bárónét.“

Darvay Dánielnek huszártiszt korában egyik legjelesebb bajtársa, tiszttársa Kiss Ernő, a később vértanui halált szenvedett 48—49-es honvédtábornok volt. Amikor Darvay „kviétált“, huszár főhadnagyi sarzsiját és egy háti paripáját is éppen Kiss Ernőnek adta el 4000 forintért, mely abban az időben nagy pénz volt.

Darvay Dániel magas kort ért el; de még élemedett öregségében is délceg, katonás alak maradt. Nagyon jellemző volt a huszáros szabadszájusága és hogy holtanapjáig gaval-léros viseletű maradt a falun is. Sohasem járt ki keztyű nélkül, sőt még az asztalnál is mindig keztyűben étkezett. Bár vén korában, mikor már a „báróné“ is elhalt, megeseft Dániel uron, hogy hiányoztak az ujjai a — keztyűnek.

A báróné halála után a fősvénység is nagyon elhatalmasodott az öreg Dániel uron, aki csupán az építkezésekre nem sajnálta a pénzt. Olaszoni értékes mozaikkal kirakott kastélyával szemben, mivel a nádas vityilló sértette a szemét, Dániel ur építtetett egy emeletes falusi iskolát a csokalyi atyafiaknak. Az emeletes iskola ma is áll és nevezetessége a Fényes nemzetség „süppedező nádasok“ között rejtőzködő ősfalujának.

Egyebekben odáig fejlődött a Dániel ur aggkori fősvénysége, hogy font leveshusnál többet sosem vitetett ebédre, bárhányan és bárkik voltak is a vendégei. Legfeljebb parancsban adta ki a főző szakácsnéjának:

— Szaporítsd a levét lányom, hogy mindenkinek jusson urason.

A szép női nemnek „kviétált főhadnagy“ korában is lelkesen hódolt Darvay Dániel, sőt öregségében is kísértett a donzsuaní híre. Zsuzsának hívták az egyik öreg, minden zsirral megkent bejáró asszonyát.

— Hé, Zsuzsi! — egyszer Dániel ur kikiáltott az udvaron suttogó asszonynak.

— Parancsoljon tekintetes uram. — Zsuzsanna felcsozogott az uri házba a széles lépcsőkön.

— Hallod-e te vén égetni való — szólt az öreg Dániel ur komolyan — keríts nekem holnapra három fehér-cselédet.

Zsuzsanna asszonynak felmeredt a szeme. Még talán

a szája is tátva maradt és ugyancsak csóválta a fejét a gonosz csont.

— Talán sok is lesz már az tekintetes uram? — Zsuzsa asszony méltatlankodását szóval is kibökte.

Dániel ur összerántotta fehér szemöldökét, de azután csak elnevette magát:

— Hej, te vén pokolraivaló! Hiszen szobát surolni és takarítani kell nekem a három asszony . . .

*

Az 1870-es években már Darvay Dániel volt Csokalyon a legöregebb nemes ur. Téli estéken Dániel urnál gyüleke-tek össze szórakozni a csokalyi öregebb urak és urfiak, mint a bihari nábob Fényes Lázár, tiszteletes Simon Benjámín uram a református pap és az akkori fiatalság közül még ma is élő Darvay Ferenc, Fényes Balázs (a nagy Fényes-család-nak egyetlen csokalyi lakos tagja), Horváth Imre, a huszti Horváth ivadék, meg a diáki sorban lévő csokalyi Fényes Gyuláék.

Ezek voltak az igazi fehér téli esték. A három öreg urnak „reszelt reték“ volt a vacsorája. A fiatalabbaknak hol egy, hol más nehezebb étel szolgált izletes borkorcsolyául. Mert a kágyai jó „racürmös“ veres bor az öreg uraknak, mint fiataliságnak közös kedves itókájuk volt. Ezt szürcsöl-gették esteli harangozásig. Ekkor szétoszlott a társaság. — Esteli harangozás után pedig pontosan lefeküdtek a csokalyi öreg urak.

Téli éjszakákon fehér hó lepte be a távozók nyomát. . . . Ma már nemcsak a nyomokat, de a süppedt sirokat is kezdik betemetgetni a feledés fehér hómezői.

Kviétált huszár főhadnagy Darvay Dániel ur és a csokalyi temetőben nyugovó kalandos szép francia hercegasszony, meg tí többi elmúlt büszke magyar bihari urak, liliomos arcu nemes dámák, idézlek a sirotokból. Kedves, derüs emléketek fehér hullámaiban hadd frissüljön fel a mi csüggeteg, a mi fáradt lelkünk.

Kereskedelem és szerelem

Irja Cs. B.

Bizonyára csodálkoznak az én k. olvasóim, hogy minő alapon kapcsolom én össze ezt a két fogalmat, vagy ha nem csodálkoznak, akkor azt hiszik, hogy összezavarom a kettőt!

Hogy mi a kereskedelem, azt tudják az urak és hogy mi a szerelem, azt meg tudják a hölgyek! De én nem külön-külön akarok a kettőről beszélni, hanem együtt, mert a kettő összetartozik. A kételkedők meggyőzésére csak egy dolgot említek. Ugyebár a felserdült leányzó eladó leánynak is mondják. És ugyebár azt a fiatal vagy mondjuk nőtlén urat, aki az eladó leányt főkötő alá viszi, vevőnek vagy rövidben vőnek nevezi az anyósna nevezett kiházásitási prokurista. Hol lehet szó kereskedelemről, ha nem ott, ahol eladó és vevő van. Azt hiszem, ezek után be méltóztatnak látni, hogy a kereskedelem és a szerelem, ha nem is ugyanaz a fogalom, de mégis némi vonatkozásban van egymással. Hivatkozhattam volna a leánykereskedésre is, de mert ebben a kereskedelmi szakmában szerelemről alig lehet szó, nem foglalkozom bővebben veje.

A kereskedelemmel és a szerelemmel csakis a nők kedvéért foglalkozik az emberiség. Nincs a kereskedelemnek az az ága, amely vonatkozásban ne lenne a szerelemmel, illetőleg a nőekkel. A női konfectió üzleteket nem is emlíve, le egészen a vegyeskereskedésig. Mit árul a vegyeskereskedő? Fűszert! Hát a nő micsoda, ha nem az élet fűszere? Tűzfát! Hát a nő mi, ha nem a hideg élet melegítője. Petróleumot! Hát nem a nő a mi sötét életünk fotogénje? Zsirt! Hát a busás hozományu nő nem zsiros falat? Suvixot! Hát a szép hölgyekhez képest a legszeretreméltóbb anyós nem suvix? Ostornyelet! Mire való az ostor, ha nem verésre és kérdem, hogy hát az asszony nem verve jó? Kocsikenőcsöt! Hát a házsártos asszony nem nyikorog-

Molnár Testvérek

varrógép, kerékpár, grammofon és lemezek legnagyobb raktárában

Debreczen,

Egyháztér 3., a nagytemplom mellett.

Író angyal védjegyű Eufon tölcsernélküli. Pathé tűnélküli beszélőgépek és lemezek kizárólagos képviselője. Telefon 727. Kedvező fizetési feltételek! Szolid kiszolgálás! Külön technikai osztály és javító műhely! Telefon 727. Villanycsengő berendezését, évi jókarban tartását elvállaljuk.

nyekereg-e folyton, mint a kenetlen kocsikerék? Sajtot! Ismeretlen hölgyekkel szemben hánszor indítjuk meg a szellemesnek ígérkező beszégetést ezzel az örökszép és elévülhetetlen kérdéssel, hogy „Nagysád! Szereti a sajtot?”

Mit mondjak még? Vegyük a vaskereskedést. Mit árul a vaske- reskedő? Vasat! Nincs-e sok hölgynek nem is kőből, hanem vasból a szíve. Láncot! Hát nem a legkedvesebb lánc-e a szerelem rózsalánca? Kulcsot! Hát a hölgyek szívének nincs-e kulcsa, és az mi más, ha nem a szerelem? Vast-nyelvt! Hát nem-e a nő az élet tengelye, hiszen minden körülötte forog? Vaskonyhát! Van-e ennek a butor darabnak szebb és kedvesebb kiegészítő része, mint egy kipirult arcú menyecske, aki izletes ételleivel étkező csatornánkon keresztül újra és újra meg- hódítja a szívünket? Jégszekerény! Hát van-e a világon leihetőbb hatású valami, mint a női kacsoktól eredő természetes nyakleves?

Vagy nézzük a butorraktárt! Nem üres-e a legdrágább mahagóni szalon garnitúra, a csevegő, pletykázó, szaporabeszédű urnó nélkül? Ebédlő kredenc és Feiler nem várja-e a szorgosan rakodó, rendező háziasszonyt! Hát még egy izléses hálószoba berendezés?! No de nem folytatom, mert majd még rám fogják, hogy pikánskodom!

Ime! a kereskedelem minden ága a nőért van, a nővel és ennél- fogva a szerelemmel van összefüggésben!

A kereskedelem természetében rejlik, hogy adás-vételnél nem reális árakkal dolgozik, hanem a forgalmi árban már benne van az ugynevezett polgári haszon. Ezt a polgári hasznot a vevőnek kell meg- adni, nem ritkán busásan. Hát vajjon nem adják-e meg sokszor és sokan busásan a házassággal végződő szerelemnek is az árát!

Ezenkívül vannak nem szolid üzletek is, ahol némi kis vagy nagy csalások is járnak. Kérdelem, hogy a szerelem terén ismeretlen fogalom-e a csalás?!

Néha, de elég gyakran hallunk hamis bukásokról. Szerelmi téren, ahol a bukás bekövetkezik, ott mindig hamis a nő!! No, de ez mind elmélet! Szíves engedelmiükkel elmesélek a gyakorlati életből néhány esetet, amelyekben szerelmiről van szó és a magyarázatot a sokat jelentő kereskedelmi műszavak adják meg!!

I.

Kék és Zöld cégtársak valának. Hogy mi az a cégtárs, azt önök- nek bővebben magyarázni azt hiszem teljesen felesleges. Épen olyan cégtársak valának, mint hajdan Oresztes és Piladesz, mint Kasztor és Pollux, mint Juranics és Radivoj és számos példára hivatkozhatnám, de azért a hasonlatom, mint minden hasonlat — mégis sántikálva, mert az én cégtársaim közül Kék urnak ennivaló szép kis felesége volt, Zöld ur pedig nőtelen vala. Bizonyára természetesnek találják ezek után, ha Zöld ur néha így sóhajtozott, „bizony nekem is kék egy olyan szép asszony, mint Kék cégtársamé“ Minthogy azonban épen olyant nem talált, hát szemet vetett cégtársára. Ha regényt írnék, akkor most leírnám, hogy minő epekedő pillantásokat vetett Zöld ur Kéknére, hogy mint csordult ki a nyála, midőn Kék ő előtte megcsókolta a fele- séget, mint kékült-zöldült tehetetlen dühében, midőn udvarlására ügyet sem vetett a menyecske, de nem teszem.

Zöld, nevéhez híven, reménykedett és amint a következmények igazolták — nem is hiába!

A menyecske meghallgatta Zöld ur állhatatos ömlengéseit és röviden csak annyit jegyzek fel, hogy Kékné asszony végre Kék és Zöldné asszonnyá lett! Erről a lényeges változásról azonban a három érdekelt fél közül csak kettő tudott. Önök bizonyára vannak annyira leleményesek, hogy kitalálják, miszerint Kék ur, a férj volt az, aki erről a változásról mit sem tudott. Később azonban mindent megtudott.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy Csapó-utcza
39. sz. a. levő üzletemben állandóan kész

férfi- és fiu magyar öltönyök

kaphatók.

Kész szolgálattal

Horváth Gábor férfi szabó.

Csokonai városából

Irta Györék József

Délibábos, sovány mezőkön
Sovány fejekre süt a nap.
Hé, nagy urak, hát Debreczen már
Mindig csak Debreczen marad?

Ideje jött az új csodáknak,
Új szél száguld a fák között: —
Hé, nagy urak, a mi bus lelkünk
Nyugati lázba öltözött.

Nagy baj lesz itt, hogyha mi szólunk.
Föltámad minden bus nyomor,
Hé, nagy urak, tegyünk valamit,
Vesztettül korrog a gyomor.

Jövöbe, vagy a pusztulásba,
De valamerre nézzetek,
Hé, nagy urak, új idők járnak,
Ébredjétek, ébredjétek.

Ős Debreczen ösivé vált már.
Új hit kell ide, új király.
Hé, nagy urak, baj lesz, ha kiruccan
Csokonai Vitéz Mihály.

Tóth Árpád

Irta Karinthy Frigyes

„Haza indultam aztán, bús dolgokon tündöve:
E furcsa, földi létre mivégre kelle lennem?
Vágyom melege, fényre és karcsutestű nőkre
S bolyongni félszegen, magános, esti csendben
S vén utcapadokon hosszan meg-megpihenve
Verseim mondogattam, melyekben csendesesen
Zokognak bánatim — és egykedvűn figyelte
Fáradt, reszkető számat, fáradt szegény szívem.“

Előzőleg itt-ott, hetilapok cikkei közt egy-egy sort meglepetve vettünk észre egy finom és arisztokratikus új költő verseiben: — a „Nyugat“ valamelyik őszi számában aztán négy vers jelent meg: „Tavaszi elégia“, „Reggel“, „Légyott“ és „Holdtölte“ — hogy végleg s most már egészen határozottan emlékünke vésse a Tóth Árpád nevét, mint valami kész és körülzárt fogalmat, egy csendes és rezonáns jel- szót, melyre egészen tisztán, minden más szuggesztíóktól elvont, csak önmagukban érthető érzések birodalma nyílik meg. Négy témátlan vers: — nem ötlet és nem valamelyes „lirai állapot“ rajza: — a vonó régi, öblös hegedűn játszik és rikatja a hurokat — nincs szövege és nincs kottája ennek a zenének: a hurt halljuk és a hegedűt, hur és hegedű egymásnak panasznak valamit és csudálkozva eszmélnék a hangra, mely az öbölből kiárad. Ezek a furcsa, aggodalmasan és pepe- cselve összerakott versek önnön szomorúságukban tetszelegve folynak így tovább. Egész költészet, egyetlen, lírikus érzés monokordján adva elő. Tóth Árpád verse egy állandó és elvégzett szomorúság folytonos megújulása — a téma és hangulat kérdése egészen tárgytalanává válik — téma és hangulat mindig ugyanaz: tompa, reménytelen szomorúság — mindig ugyanaz a szomorúság. Fejlődés, alakulás, valamely lírai lendület felé tartó tömörülése a lírikus eszméknek, pointe vagy akár csak éreztetése annak, hogy valami befejeződött: — mindennek nyoma sincs a Tóth Árpád végtelenbe folyó, jajongó soraiban. Itt sem kezde- nek el és nem fejeznek be semmit — folytatják a szomorúság gyöt- relmes és meddő panaszát, ott, ahol elhagyta az élet és elhagyják ott, ahol az élet folytatni fogja. Ugyanazt a verset fonja tovább Tóth Árpád minden versében és a szálakat nyitva hagyja végén, — mintha azt mondaná: „s még több is van és a többi is mindig csak ez,“ vagy talán „s megint előlről“ Babbitssal. Azért oly nyugalmas folyású és szelid a fájdalomnak e zengő és egyenletes folyója: — ezek a könnyek nem most törtek elő vadul és bugyogva, hanem csak most értek ide,

szallag, csipke, kesztyű, ridikül, arcfátyol, harisnya és párisi ujdonságokból állandó nagy raktár

Vida Miklós

nődivatáruházában, Városháza épület.

A szalag királynál

a papírra; régen és régóta folynak már s a kecses és gyűrűző vers-
ütemek árkában most formásabb medret találtak, mint ott a szemek
árkai közt s oly békésen és halkán, csinosan kigyóznak most el a
tropusok és [metaforák figurás szobrocskái között. Sehol feljajduló
kitörés nem ugorja át e gondos és békés, előkelő versek partjait. A
primitív eruptív lírai hőenergiát — a kétségbeesést régen arisztokrati-
kus szinhatásokká: szomorúsággá narkotizálta már egy fejlett és diffe-
renciált művészet.

Soha egységesebb poétát nem ismertem. Hangja, tónusa, ritmusa,
az a mód, ahogy hasonlatait felállítja, — minden szavára bélyeget
nyom. Két egymástkövető szóból ráismerni. Már most kész modora
van. Emlékszem, egyszer karrikaturát írtam Tóth Árpád verskarakteré-
ben, — az első szónál beleéreztem magam egy önálló és egységes
kifejezési mód ritmusába s a gyötrelmes és nehézveretű líra tóthárpádi
jellege egyszerre kialakult — félóráig, egy szuszra fujni tudtam volna
Tóth Árpád hosszú, kivárthatatlan sorait, a nehezen alakulókat. Ezuttal
nem modorosságát figuráztam ki — egy kedves és szuggesztív meleg
művészettel igazolt modor hatott meg, mely magától s kényszerű módon
jött létre. Megszerettem és beleéltem magam halk, előkelő csillogásba:
megszerettem finom fájdalmaikat és szordinós szavait. Egy-egy szava, a
tartós, örökké visszatérő alkalmazásban végre zenei szuggesztíót kel-
tett: — „rég, régi“, „távoli, távoli“, „halk“, „fáradt“, „csöndes“, „sze-
lid“, „setét“, „ócska“, „furcsa“, „szegény“, „bus“, „kecses“, „alélt“,
„lág“, — amint e stereotíp jelzők újra meg újra felbukkannak szomorú
és igénytelen, szürke főnevek árnyékában, mint ezüstös hoidak a
Saturnus mögött: — végre összeszoknak és megismerik egymást a
szavak s azontul minden érintésre belső muzsika indul meg. És ez
teszi modorát elválaszthatatlanul egységessé lírájával. Az, hogy nála
dekoratív elemeknek, rimnek, ritmusnak, alliterációnak tartalmi értéke
van — s ha „békés bárkák“ s „barna balkon“-okról s „szegény szemé“-
ről beszél, vagy erre: „borzalom ma“ keményen s kérlelhetlenül hozzá-
töri a „torz halomba“ rimet, erőszakosan sokszor és mereven: — hogy
ilyenkor éreznünk kell, hogy a balkon s a bárka azért oly szomorú
és megható s annál meghatóbb, mert „barna“ és „balkon“ egy betűvel
indul — s a szem azért oly reménytelen és szomorú, mert „szegény
szem“; „szegény, szomorú szem“. Azt mondjátok, rimfaragó vagyok
és a rim befolyásolja gondolatom, mert makacsul ragaszkodom hozzá
s mindennél fontosabb nekem — mit tudjátok ti azt, micsoda mámoros
és misztikus víziószerű látásom az, hogy két szót ismerek fel, amint
látszólag minden összefüggés nélkül egymáshoz vetődtek a szók tenger-
ében: s borzongva jövök rá, hogy misztikus tartalmi viszony van e
szavak közt, két gondolat kebelében s ha nincs, létrejön — nem vélet-
lenül s esetleg, de minden bizonytalansággal és törvényszerűleg. Két szó fülem-
ben találkozott s kiderül, hogy agyamban is ismerték egymást. Nem
döböntett-e meg még senkit a gondolat, hogy mély és nagy emberi
igazságok jöttek létre, nem kísérletek s kutatás útján, hanem — hihe-
tetlen és megszégyenítő — egyszerűen úgy, hogy két szó véletlenül
egyformán végződött? Mert a dolgok fenekén minden fogalmak össze-
függének s a költő megtalálja azt a szót, ahol két gondolat viszonya
nőtt össze és ennél a szónál egyszerre emeli ki mindkettőt a dolgok
fenekéről.

Tóth Árpád Part pour l'art művészete talán az egyetlen a leg-
frissebb művészetek között, mely nekünk, akik immáron újra az eszmei
tartalom felé evezünk: mely nekünk érthető és szimpatikus. Lappongó
tartalmak élő szervezetét érezzük impresszionizmusa mögött: az élet
tartalmának tragikus érzését, s e tragikus érzés annál intenzívebb s
mélyebb, mert megalkuvás nélkül s egészben szubjektív, nem szimbo-
llikus. „A“ szomorúságról sohasem beszél s arisztokrata göggel veti
meg s nem akar tudni róla, hogy az objektív életnek tartozéka — csak
a saját szomorúságát ismeri el jogosultnak — ezt a megkülömböztetett
szomorúságot, melyet síkátorokba, borus mezőkre, régi szobákba hur-
col el magával, hogy a környezet színeit rárakja e sötét alapra, újra
meg újra megszólaltassa velük a monokordot. E szomorúság önmagát
gyászolja csak s nem az Embert — a szó szoros, testi értelmében
sajnálja önmagát: kezét, lábát sajnálja és siratja. „Ó van-e még dolog
oly bus, mint fáradt törzsem . . .“ s „kezem szegény öt uja . . .“ s
„fáradt szegény szívem.“

S még valami. Amikor Tóth Árpád líráját szeretjük, nem a dege-
nerált s enervált, feminin érzékenység szülte költészet felé huzódó

hajlamunkról adunk bizonyosságot. Hisszük, hogy a költészet, mint ener-
gia (szuggesztív erő) csak energiából származhatott, végeredményben
mindig erőt fejez ki — és semmitől sem állunk oly távol, mint minden
korok és költészetek ama nyafka és ámolygó lírikusaitól, kik az apati-
kus erőtlenség állapotát apatikus erőtlenséggel akarják megírni. Az
apátia, mint lelkiállapot, terméketlen: — s így még arra sem alkalmas,
hogy önmagát jellemezze: mert a jellemezés már termék és termelés-
hez erő kell. Sok mindent megírhat a lírikus, többet, mint bárki más,
mert az érdeklődés egyedül a lírában nem függ tárgytól és tartalomtól:
— de van valami, amiről lírikus sohasem írhat: a gondolat: „most
tehetetlen vagyok“, mert hisz ebben az rejlik: „most nem tudok írni.“
S azért tartjuk igen fontosnak, hogy megjegyezzük Tóth Árpád költé-
szetéről: az ő versei fáradt szomorúságról beszélnek s nem szomorú
fáradtsággal íródtak. Az alkotó művész görcsös elképzeltető erejét
érezzük, mikor lelkének levertségét drámailag írja le: — az ő remény-
telensége a vérbeli művészé, mely önönsemében csak látszólag s
annyiban meddő, hogy konkrét anyagot nem produkál: — valójában
energiákat teremt, izmos szuggesztív víziókat, nem mérhető értékű
hasonlatok transparens tüzeit, elvont figurák rajzát, új színeket és új
lehetőségeket. Nem a hangulat inspirálja írásra: hanem művészi ambi-
ció, hogy ezt a hangulatot megírja. Így értettük a drámai szót.

Ami ezen túl van: egyszerű s mély, emberi dolgok — nekünk
egy percnyi szívszorogás, nyilaló emlékezés, hogy minden rosszul van
még mindig s nem történt semmi úgy, ahogy jó lett volna s hogy
egész életünk, mámorok és ujjongó örömök: narkotikum csak a halál
vacogó félelme ellen.

„Haza indultam aztán, bús dolgokon tünődve:
É furcsa földi létre mi végre kelle lennem,
Vágyom melege, fényre és karcsutestű nőkre
S bolyongni félszegen magános esti csendben.
S vén utcapadokon hosszan meg-megpihene
Verseim mondogattam, melyekben csendesesen
Zokognak bánatim — és egykedvűen figyelte
Fáradt, reszkető számat, fáradt szegény szívem.“

Ködben

Irta Nagy Ferenc

Tudnék én szállni, repülni bátran,
Elérhetetlen szent magasságban.
Repülni bátran: ez büszke vágyam.

De ráborul nagy, lomha, szürke köd,
Előttem mindent eltakar, beföd.
A földre huz sok sajgó földi bánat,
Rögzött igékről folyton prédikálnak
S szertecibálják lelkem szárnyait.

Tudnék szeretni, úgy, mint senkisé, mint,
De nincsen csókos, hü szerelmesem,
Aki engem igazán szeressen.

Fáradt karom, ha néha kitárom,
Nem koszoruzza lágyan a párom;
Árván hull vissza, összefonódva,
Mint a fonnyadó, hervadó folyóka,
Amely felkuszni nem tud sehova.

Tudnék örülni, hol reszket a mámor,
Innék az élet tüzpoharából
S kikacagnám azt, aki vádol.

Jaj, de hiába szándék, akarat,
Hogyha az élet nem ad aranyat.
Pedig, kinek királyi vágya van,
Annak az élet: — a pénz, az arany —
S hozzám az élet oly fukar, galád.

De nem kél vádlón a szívemből átok.
Legyen áldott az, ki nekem ártott, —
Mea culpa, — mindent megbocsátok.

Keztyü és kötszer ké-
szítésében specialista

Vitárius Sándor
akülföld első specialistájánál tanulmányozott

orvosi műkötszerész és keztyüs
mester

:: Debreczen, Szent Anna-utcza 1. szám. ::
Május 1-től az Alföldi tak. pénzt. épületében.

Leányvásár

Irta Voith György

(Nagy operett három felvonásban. Irta Krémer J., zenéjét szerzette Kerner József debreczeni zenetanár. Bemutató előadás a debreczeni színházban 1911. január 13-án.) Végre valahára egy eredeti bemutató előadás! És még hozzá helybeli zeneirónak, városunk kiváló zeneművészenek és zenetanárának Kerner Józsefnek a műve. Tagadhatatlan, hogy előttem, aki a magyar színjátszásnak és drámairásnak a szebb jövőjét várom az ilyen, még most is ritka bemutatóktól, — rokonszenves már csak a kísérlete is annak, hogy a főváros által monopolizált dráma és zeneirodalmat önállóan, eredetiben fejlesszük tovább. Hogyne örülnék most, hogyne fogadnám rokonszenven, szeretettel a Leányvásár bemutatását, mikor nem kísérletről, hanem komoly, művészi munkáról van szó. Régen megállapítottuk már, hogy az a mód, ahogy a fővárosi színház-irodalom ráfekszik a vidékre és ahogy a vidék minden selejtet elfogad, ami fővárosi: az legyenyhébb szövege is *tultengés*. Fejlesztési, nevelni kell a vidéki kultúrát, ápolni kell a gyenge palántát: ezt megtehetjük telkesebből; de komoly, művészi munkát csak azért ledorongolni, mert az nem a főváros légkörében termett meg: rosszakarat, lelkiismeretlenlenség. Mert Kerner József azért, hogy *csak* debreczeni zenetanár, megérdemli, hogy komolyan, sőt nagyon is komolyan foglalkozzunk az ő érdekes egyéniségével. Becsüljük meg ami a miénk. Ébredjünk végre tudatára annak, hogy nekünk Oláh Gáborjaink, Szatmári Zoltánjaink és Kerner Józsefeink vannak. Ha Debreczen csakugyan irodalmi központtá akar lenni, akkor fejlessze elsősorban a színházát és drámairodalmát oda, hogy eredeti talentumokkal és eredeti repertoírral dolgozhasson.

Én erősen reménykedem abban, hogy a lekicsinyelt, lenézett vidékben végre-valahára lesz annyi önérték, hogy ha el is fogadja a fővárosi selejtességeket, de legalább megfogja becsülni a saját komoly irodalmi és művészi termékeit. Sajnos, most még ott vagyunk, hogy az előítéleteink szerint, ha valami fővárosi, az jó és minden rossz az, ami a miénk. Kerner József istenáldotta művészete a miénk. Mi a következtetés ebből; hogy nem méltányoljuk eléggé, sőt meg sem becsüljük. Antitalentumok és álművészek, akik nagy hangon beszélnek, verik a nagy dobot, — azok még haladhatnak: de komoly, kiváló művészeinknek csak éhbért adunk.

A Leányvásár tagadhatatlan, hogy nagy sikert aratott a debreczeni színházban; sikert minden előítélet és a librettó gyöngesége dacára is. A darab meséje, drámai szerkezete, kompozíciója nem tarthat komoly bírálatra számot: minden érdeklődésünk így Kerner József felé irányul, aki ilyen sok akadály és nehézség dacára is olyan nagy sikert aratott. Annyi és oly sok mondani valója van, hogy nem nagyon figyeljük meg, hogy mit is mond, vagy jobban mondva *akar* mondani a librettista. Pompás, füllömész, invenciózus operetteje zenéje az utolsó taktusig; ami pedig, tekintve a mese unalmas hosszúságát, — igen nagy dolog. Egyetlen zeneszám sincs a darabban, amely magán ne viselné a bájoság, közvetlenség, eredetiség jellemző vonásait. Csupa lágy poézis, a zene iránti nagy-nagy szeretet, — mint a vérbeli művész-lélek megnyilatkozásai ömlenek szét az egész zenekompozíción. Mert az tagadhatatlan, hogy Kerner József vérbeli művészember. És ez megmagyaráz mindent: a lelke tele van sok-sok szép mondanivalóval, ami aztán zenei gondolat alakjában kerül elbűnk kifejezésre. Kerner József már nem fiatal ember, de munkáin végig ömlik a fiatalság minden bája: és ezért még sokat várhatunk tőle. Ha jól tudjuk van neki sok-sok félbemaradt, bemutatlan zeneműve: ha ezek közül egy párat megoldásra visz, nagy nyeresége származhatik belőle a magyar zeneirodalomnak. Az igazgatóságnak is csak hálásak lehetünk a Leányvásár bemutatásáért; serkentse ez a siker az igazgatóságot újabb kísérletekre, ha tiz bemutatott darab közül csak egy fog ilyen sikert aratni, szolgálatot tesz nem csak a debreczeni, hanem az egész magyar kulturának. Vannak közöttünk értékes emberek, még keresni sem kell őket lámpával, csak annyit kell megtennünk: hogy dobjunk el végre-valahára minden előítéletet velök szemben. Ebben látom én a magyar művészetek újabb reneszánszát. A darabot a debreczeni színház sok jóakarattal, de nem a darabhoz méltóan adta. Különösen a rendezés, a díszletek és az összjáték ellen van kifogásunk; azt azonban, hogy Zilahyné, Torma, Horváth, Bárdos és Borbély mindent megtettek a darab sikeréért, — azt szívesen elismerjük.

Előfizetési felhívás

„VASÁRNAP“ címen politikai, társadalmi és szépirodalmi folyóirat indult meg Debreczenben, a mi óriási lépésekkel haladó, nagy multu és még nagyobb jövőjű városunkban, mely erejét meghaladó áldozatok árán is ki akarja és ki is fogja vinni az egyetemi rangot. Debreczennek történelmi hivatása, hogy a magyarság Mekkája legyen és maradjon. A magyar politikai, társadalmi és irodalmi életben lábra kapott, tévelygő irányzatokkal szemben Debreczennek hivatása a magyar tradíciók megóvása és fentartása. — Ez a „VASÁRNAP“ célja és hivatása is; hogy ezt teljesíthesse, szüksége van a megértő, művelt közönség támogatására. Az áldozat nem nagy, hiszen a „VASÁRNAP“ előfizetési ára csekély: egész évre csak 5 korona.

Hazaifias tisztelettel a

„VASÁRNAP“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Színházi jegyzetek

Irta Nagy Vilmos

Tisztelettel hajtottuk meg a lobogónkat Zilahy Gyula művészi egyénisége előtt Istenadta szép tehetségével országos hírnévre tett szert és rajongó szeretetet váltott ki. elérte azt, amit nálunk egy megértett és elismert művész elérhet, de ő ugylátszik, nemcsak mindeme kívánatos dolgok megszerzéséhez ért, nemcsak a szerepeit tudja kitűnően eljátszani, de el tudja játszani mindazt, amit egy hosszú, tüneményes és — elismerjük azt is — fáradságos pályán a kívánatos jökből szerzett.

Kitűnő színész és kitűnő színigazgató, az két különböző dolog. Ha Zilahynak színészi és színigazgatói Janusarcait nézzük, az egyik ragyogó és fényes, — a másik szintelen és borus. Ime! a kitűnő színész, mint színigazgató alig tarthat valami elfogadható jelzőre számot. Eddigi debreczeni működését röviden meddőnek nevezhetnénk, mert az ő rezsímjéhez fűzött ábrándos reményeink szétfoszlottak.

Istenem! minő szép programmal vonult be hozzánk, sulyossal, értékessel, sokkal értékesebbel, mint amennyit az ember tragédiájának díszletei értek — és mi maradt meg belőle? — Az ember tragédiájának díszletei — de azok is kopott állapotban.

Igértettek a következők: először opera-előadások, volt egy-néhány, az tény, de egy türethető operett-társulattal operát adni nem lehet még akkor sem, ha egy operaénekesnő rendelkezésre áll. A környezet kicsinyes méretei előnyösek lehetnek az egyetlen operaénekesnőre nézve. Szt. László királyunkról is feljegyezték a krónikák, hogy minden kortársánál egy jó fejjel nagyobb volt, de az is bizonyos, hogy a kortársai egy, két vagy három jó fejjel kisebbek valának. Az ilyen dolgok mindég szembetűnők és bántó diszharmoniót szülnek. Majdnem dísztelen harmoniót irtunk. Már pedig, ha valahol — úgy az operai előadásoknál kívánatos az ékes összhang.

Ezt Zilahynak, mint szakembernek tudnia kellett. S ha tudta, akkor két dolgot kellett volna megtennie; először, a kívánatos ékes összhang megközelítésére alkalmas énekes társulatot kellett volna összeszerveznie, vagy másodsor, ismerve énekes társulatának könnyű fajsúlyát, nem kellett volna annyira igérgetni az operát. Azt igazán nem merjük fel sem tétélezni Zilahyról, hogy ő az utóbbival tisztában lévén, ilyen fiktív igérettel, afféle mézesmadzagot akart csak a mi publikumunk szája előtt elhuzni!?

Jóhiszeműség vezethette és esetleg — a régi Debreczent tartván szem előtt — valamelyes kicsinylő vélekedés városunk zenei intelligenciájáról. Mert a 15—20 év előtti állapotok szerint sulyos tévedés ám a mai Debreczent taksálni. Itt azóta, mintha a földből tört volna elő — két 5—600 tagot számláló zenekedvelő intézmény létesült és ugyancsak virágozik! Amely városban pedig csak egy ilyen népies zene-kulturális intézmény van is, ott a publikumnak már van valamelyes igénye is az operai előadásokkal szemben, ott már mindent nem vesznek be. Ez a számbaveendő, de — úgy látszik, számíttáson kívül hagyott körülmény nehéz feladatot ró az operát igérő színigazgatóra,

Kovács Gyula és Társa női divatterme Debreczen, Főtér 55. Hungária mellett ::

Női felöltők, divat bundák plüsch és szörme kabátok, leány és gyermek felöltők, boák, Costümök, pongyolák, színházi és esti köpenyek, divatszinekbek. **Csipke, selyem és szövet blousok dus választéka.**

Alkalmi vásár leszállított legolcsóbb szabott árak mellett

tudjuk, de ha ambiciózus és tettekes az a színigazgató, ilyen nehéz körülmények közt szerezhet hervadhatatlan babérokat, sőt zsufolt házakat is, mert az a zenekedvelő publikum hűségesen megtölti a széksorokat és páholyokat, ha tudja, hogy nem rontják el a szája ízét.

Halljuk az ellenvéleményt, hogy „hiszen épen azért nem kell a közönségnek az opera, mert a klasszikus zenében színházon kívül is bőven van része.” Ez tévedés! Mert, ha jó az a klasszikus zene, elmennek a kedvéért — még a színházba is!

Az énekes társulat mizériáiról és a többi ígéretekéről majd más alkalommal szólunk.

Dr. Molnár István és az orosz irodalom

Irta Kardos Albert

Dr. Molnár István, a ritka tehetségű nyelvtudós, akit a debreczeni közönség a Csokonai-körben tartott felolvasásaiból jól ismer és aki a Csokonai-kör legközelebbi felolvasó-ülésén is közre fog működni, néhány év óta belemélyedt az orosz nyelv s irodalom tanulmányozásába. Egymásután ismerteti az orosz irodalom nagy költőit, főképp az újabb nagy regény- és novella-írókat. A régibb írókat és költőket is szereti: *Puskint, Lermontoffot, Dosztojevszkijt, Gogolyt, Tolsztojt*, de különösen az újabbakért rajong: *Gorkijért és Andrejéffért*. Ez utóbbiról egy füzetnyi tanulmányt is írt és bocsátott közre, fájdalom egy böszőrményi nyomda utján, amiért is az íróvilág alig vett tudomást munkájáról. Ez a dolgozat pedig megérdemelte volna, hogy a legelőkelőbb folyóiratban jelenjék meg és hogy minden művelt irodalmi ember figyelmes elolvasással tüntesse ki.

Andrejéff a mai orosz irodalomnak egyik legmélyebben járó, legmerészebb felfogású és csodás előadó művészettel megáldott költője, aki olvasóinak százezreit egyaránt megigézi bizarr, borzalmas tárgyaival, valamint a lélektani elemzés rendkívüli erejével. Mintha *Hugonak* a groteszkhez való hajlama *Bourgetnek* lelki boncolása és a francia dekadensek rut-szeretete egyesült volna benne a szláv miszticizmussal, forradalmi és vallásos rajongással. *Molnár* teljes odaadással ismerteti az orosz szellemnek e kiváló képviselőjét, szinte szédületes készültséggel elemzi lélektani eljárását és stilművészetét. Eközben oly mély gondolatokról, annyi eredeti megfigyelésről, oly meglepő és költői hasonlatokról, a természettudományi gondolkodásnak az irodalmi felfogással való oly érdekes összeolvadásáról tesz ő maga is bizonyosságot, hogy dr. Molnár Istvánban *Andrejéff* rokonlelkű méltatóját kell látnunk, egyáltalában őt egyik leghivatottabb magyar tudósunknak kell tartanunk írők jellemzésére, irodalmi irányok bemutatására.

A legédesebb csókok

Irta ifj. Kohányi Réber

I.

Mikor Enyinyem Pista elvégezte a negyedik gimnáziumot és már befejezett dolog volt, hogy felsőbb iskoláit a megye székhelyén fogja elvégezni, először is kis hugával közölte a dolgot.

— Maradj itthon és legyél magántanuló — tanácsolta a kis leány. — Ha itthon maradsz, úgy megcsináljuk az új ketrecet, felneveljük a malacokat, tartunk csirkét és ha eladjuk őket, a haszonon osztozkodunk, ugy-e jó lesz?

— Gondoltam már erre, — válaszolt a fiú, a ki nem szívesen hagyta el a szülei házat, de mert Jani bácsi feltételül azt akarja, hogy az ő felügyelete alatt tanuljak tovább és édes apa is osztozik nézetén, ebbeli tervünk kivihetetlennek látszik.

Egy pillanatig mind a ketten némán álltak egymás mellett.

— Gyerünk a mamához, hátha tehet ő valamit az érdekedben, — mondotta a kis leány hirtelen elhatározással s a két gyermek neki indult a háznak.

Utközben az édes apjukkal találkoztak.

— Hová mentek oly sietve? — kérdezte a gyermekeket. Eleinte himeztek-hámoztak, mint akiknek nincsen rendben a szénájok, de azután mégis szint vallottak. Az apa eleinte haragudott, de mikor megtudta, hogy mi a gyermekek szándéka, elnevette magát és mind a kettőjüknek meg-simogatta az arcát.

— Ne busuljatok ezen gyerekek, a ti kis gazdaságotokat majd én vezetem tovább, míg Pista haza kerül. Felnevelem a két kis malacot, tartok nektek csirkét, libát és az árát pedig édes anyátok majd beteszi a takarékbába.

A két gyermek megvigasztalódva ment tovább, de Magda azért még sem volt egészen megbékülve.

— Istenem! — sóhajtott fel, miközben szemei megteltek könnyel — milyen kemény szíve is van a mi papánkknak.

— Sohse busulj, Magda, — vigasztalta kis hugát a fiú, — majd csak eltelik az a négy év és azután, ha letettem az érettségit, nem megyek én innen sehová sem.

A kis leány csak sirt tovább és a fiúnak is megrezdültek a szempillái. Mikor már szóval nem bírta vigasztalni hugát, átkarolta és forró csókkal borította el az arcát.

II.

Enyinyem Pista letette az érettségit. Jeles éret volt és ezért nagybátyjától egy duplafedelű ezüst órát, nényétől pedig egy aranygyűrűt kapott ajándékkul.

— Hát te nem is gratulálsz unoka bátyád sikeréhez — szólott Kertainé leányához, a ki ép e pillanatban lépett be a szobába.

— Oh, én már előbb üdvözöltem, mint te, válaszolt a leány neki pirult arccal.

— Ugy! Hát te kitől hallottad?

— Pista maga mondta, mikor haza jött és én siettem tovább adni a hirt, mert fogadtam egy barátnőmmel, hogy az én unoka bátyám jobb tanuló, miut az övé.

— És a fogadás miben állott, — kérdezte az éltes nő.

— Tíz darab süteményből!

— No, én adok hozzá két darab csirkét és néhány üveg befőttet, hívjátok meg barátaitokat délutánra.

— Milyen jó vagy te édes mamám, mondotta Jolán, miközben édes anyját megcsókolta. Pista is oda ment és egy kézcsókkal köszönte meg a szíveséget.

A tíz darab sütemény és még a többi, miről eddig szó sem volt, hamar elfogyott és a társaság is haza ment már, mikor Jolán és Pista még mindig kint voltak az udvaron, hol a lukulusi lakoma lefolyt.

— Persze, te most elmész? — kérdezte a leány.

— Több, mint valószínű, — válaszolt a fiú.

— Jogász leszel?

— Igen és majd ügyvédi pályára lépek — —

— És ha meg lesz a diplomád, eljössz értem?

— El! . . .

— Bizony Isten?

— Bizony Isten!

— Feleséged leszel?

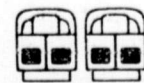
— Feleségem leszel! — válaszolt a fiú.

— Hát ti mit csináltok még odakint? — kiáltott a verendáról Kertainé.

— Csak a székeket rakjuk a helyére, — válaszolt Pista — és azután jövünk mi is.

— Bizony jó lesz, mert már hűvösödni kezd — volt az aggódó teletet.

Mialatt a mama befordult volna a szobába, Pista oda lépett unoka hugához, átkarolta és megcsókolta ajakát, mit a leány boldogan viszonzott.

**LINOLEUM
ÁRUHÁZ**

Haász Lipót
Piac-u. 49. Telefon 644.

Ott szerezheti be legolcsóbban
sárczipőjét.

Uj magyar biztosító intézet.

(S.—G.) Ezen a címen jelezték az összes lapok a „Hungária Általános Biztosító Részvénytársaság“ alakuló közgyűlését. Megemlítették, hogy a megalapításban részt vettek elsőrangú külföldi bank intézetek, mi hozzátesztük, hogy *elsősorban* vettek részt. Ez az új magyar biztosító különösen szem előtt fogja tartani a magyar érdekeket, erre biztosíték az *elsősorban* igazgatósági tagokul választott következő külföldi intézetek jó magyar nevet viselő vezető emberei: baseli Schweizerischer Bankverein részéről Wanker Frigyes igazgató, a berlini Nationalbank für Deutschland részéről Mossevius Zsigmond igazgató, a bécsi K. K. Priv. Bank und Wechselstuben Aktiengesellschaft „Mercur“ részéről Brettauer Jenő dr. elnök és Chavanne Mlksa vezérigazgató. Ezenkívül a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársasággal együtt egy csomó vidéki takarékpénztár vett részt az alapításban. Boldogok azok, akik ezeknél a pénzintézeteknél veszik a jövőben kölcsönüket, mert nemcsak kamatban, hanem biztosítási díjban is meg fogják fizetni az összeköttetést; mert az csak természetes, hogy ezek a bankok nem fogják respektálni a versenyt, nem fogják megengedni a kölcsönvevőnek, hogy esetleg máshol olcsóbban biztosítson, hanem megkövetelik, hogy az általuk alakított s képviselt intézetnél minden verseny kizárásával biztosítson a kölcsönvevő.

Igy fest ez az újonnan alakult magyar biztosító intézet és hogy még jobban „vakulj magyar“, *védjegynek* rátették erre a szörnyűségesen magyar biztosító társaságra Károlyi Imre grófot elnöknek, épen úgy, mint az osztrák gyáros ráteszi az általa gyártott vászonra a tulipánt és „Ragóczy Ferencz“ képét. Ki meri azt mondani, hogy az így agyusztált vászon nem magyar, hiszen magyar ember fizeti az árát és használja a portékát, csak a haszon, az a csekély kis haszon, — ami a gyártásból származik — vándorol idegen országba. Az új magyar biztosító is a hasznot a külföldnek fogja adni, s az ilyen hasznokból lesz a külföldi tőke erős, mi pedig napról-napra szegényebbek.

Nem értjük a dolgot mért van ez így. Tény, hogy a biztosítási üzlet Magyarországon a jó üzletek közé tartozik, legalább ezt bizonyítja a külföldi érdeklődése. Egyet értünk csak, s ezt világosan láthatja minden ember, hogy mi lassanként már nemcsak Ausztriának, hanem az egész világnak fejős tehenévé leszünk. Különösen áll ez a biztosításnál, mert valóságos invázióként árasztják el hazánkat a külföldi intézetek ma már angol, francia, nagy-német, hollandi, amerikai és az összes osztrák biztosítók boldogítják a mi hiszékeny és a közgazdasági érdekekkel oly keveset törődő magyar népünket és ettől eltekintve, hazánkban az ugynevezett magyar biztosító társaságok leg többjénél is a külföldi tőke viszi a vezérszerepet, épen úgy, mint ahogy az a most alakult intézetnél van.

Ha szövetkezeti alapon létesült volna az új biztosító, örömmel fogadnánk, mért így korlátozva látnánk a kívándorolni készülő milliókat; ugyanis az alapítóknak meg kellene elégedniük az alapszabályokban meghatározott becsületes polgári haszonnal.

Magunk részéről nem nagy jövőt jósolunk ez új társaságnak, mért külföldi érdekeltsége nem fogja azt megengedni, hogy — karteilen kívül — a külföldi biztosító intézetek kiszorításán munkálkodjék. Azonkívül a mai drágasági viszonyok mellett napról-napra ébred a magyar biztosító közönség és tudatára jut annak, hogy jogos érdekeit nem a részvényesek hasznára dolgozó biztosító társaságok, hanem csak a szövetkezeti alapon működő biztosító intézmények szolgálják. Ezen szövetkezetek üzletvitelében a nyereszkesedésnek még a lehetősége is ki van zárva; a biztosításért fizetendő díjaikat oly összegben állapítják meg, mely a kártérítések fedezésére és az előrelátható tartalékozások céljaira szüksé-

gesek; és az esetben, ha az évi zárlatoknál feleslegek mutatkoznak, biztosított feleik a befizetett díjaik arányában díjvisszatérítésben részesülnek. Tehát a szövetkezeti biztosítók nem gyűjtenek tőkét más célra, minthogy abból tagjaikat részesítsék esetleges kártérítésekben. Ellentétben a részvénytársaságokkal, akiknek minden törekvése odairányul, hogy részvényeseiknek minél nagyobb osztalékot tudjanak fizetni. Ideje volna, hogy a magyar biztosító közönség szeméi kinyiljanak s minden erejével az ily szövetkezeti biztosítókat támogatva kipusztítsa a régen talán kulturhivatást teljesítő, de ma már csak rajta élő-ködő és meggazdagodni vágyó osztrák és egyéb külföldi vállalatokat.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

KRÓNIKA

A hétről

A magyar politikus nemzet: megszokott és nem igaztalan frázis. Minálunk mindenki politizál. A magyar parasztnak bámulatos politikai érzéke van. Mintha csak a régi római népgyűlések ujulnának meg szeméink előtt, ha egy igazi magyar népgyűlést látunk. Mégis úgy tapasztaljuk, hogy a politikai kíváncsiság a legutolsó időkhöz képest sokat apadt. Mintha bizalmát veszítette volna el a nemzet, hitét a szebb jövőben. Már nem tudunk reményleni. Pedig ez nagy baj, ezen segíteni kell. Nem mondom én azt, hogy céltalan politizálással fecseréjék idejüket a politikához nem értők és nem hivatottak; de viszont a teljes feladás, reménytelenség, nemtörődömség sem vezetnek célhoz. Bár csak akadnának apostolok, akik bátorságot, kitartást tudnának önteni ebbe a szegény, elgyötört népbe — aki már politizálni sem szeret!

*

Megalakul a magyar republikánus párt! Ez a híresztelés járta be széles Magyarországot. Meg lesz hát ez a speciálisunk is. A köztársasági pártiak tömörülnek: Nagy György, a szépüstökü, keménykoponyájú Nagy György vezérlete alatt. Igaz, hogy egyelőre még csak nagyon szerény kísérlet a köztársaságiaskodás minálunk, hiszen az új párt először csak társadalmi szervezettel és állítólag mintegy tízezer aláírással alakulna meg — nem is a fővárosban. A derék Nagy György neve tehát ismét szerepelni fog, még pedig annál inkább, mivel éppen Franciaországba készülődik, ahol is kihallgatást kér a francia köztársasági elnöknél. Ennyi a tény. Hogy mi rejlik a háttérben? Mi azt hisszük, hogy csak feltűnési viszketegség.

*

A városi tisztviselők fizetésrendezése: szinte önkéntelen irrom már utána; közbejött akadályok miatt még mindig késik. Sőt még csak most késik igazán. Szegény fizetésrendezés! Ezt is már annyit hajigálták, taszigálták, fölebbezték, leküldték, felküldték, tárgyalták bizottságról-bizottságra, hivatalról-hivatalra, egyik illetékes fórumtól a másikig. Telt-múlt az idő és még most sincs meg a fizetésrendezés. Legutóbb a miniszterium küldte le, mivel több kifogásolni valót talált benne. Várjuk, várjuk tehát az eredményt türelmesen —

*

Érdekes eset esett meg Ujházy Edével, a Mesterrel, Debreczen városával, a városi diszpolgársággal — sőt mind a hárommal, mivel ezek természetesen összefüggésben vannak egymással. Az egész világot elárasztották vele az összes fővárosi és vidéki lapok, hogy Ujházy Edét Debreczen város diszpolgárának választotta. Természetesen ebből egy szó sem igaz. Azaz hogy nem is olyan nagyon természet-

Csipkét,

csipkeszövetet, selymet és a legdivatosabb ruhadiszeket, harisnyát és keztyűt legolcsóbban egyedül csak a budapesti

Csipke Áruház

SAS-UFCA 4. sz. Köles. Segélyező Egylet palotájában szereshetők be
Kizárólagos alkalmi vételek.
Naponta érkeznek újdonságok.

sen, mert semmi csorba nem esne városunk becsületén, ha a nagy Mestert diszpolgárságunkkal tüntetnénk ki. Ez talán nem is lenne valami emberfeletti elismerés városunk részéről. A legkellemetlenebb mondom a dologban, hogy egy szó sem igaz belőle. Mit csináljunk most már? Ezek után a Mestert megválasztani, vagy meg nem választani egyformán blamázs ugy a mi, mint az Ő részéről. Szörnyű dilemma előtt állunk és az egész, — egy kis félreértésből keletkezett. Tudniillik a debreczeniek, mikor a Mester jubileuma alkalmából tisztelegtek nála, a diszpolgárságnál sokkal kedvesebb dologgal kedveskedtek neki: egy maroknyi földdel. Igen, maroknyi pusztá földdel — egy besüppedt sírról . . .

*

Mártonfi Róbert, a debreczeni színház művésze, aki előtt még fényes pálya állott — meghalt. Nem váratlanul jött a halála. Mártonfi már régóta betegsködött. Gyilkos, nehéz kór vitte a sírba: tüdőbajban halt meg. A vérbeli színész, a közkedvelt „szépfü“ örökre lehunyta a szemét. Olyan különösen kap meg bennünket ez a haláleset . . . Mintha csak tegnap láttuk volna utoljára. Mert Mártonfi az ő elegáns megjelenésével, előkelő modorával valóságos fogalomvá vált közöttünk. Különös, érdekes, egyéni típus fogalmává. Most már mindennek vége. Csak egy disszonáns akord csendül meg életében-halálában. A nagy világfi, aki olyan szépen akart és tudott élni, nem halhatott meg magához méltón. Éppen Dávosba, a földi paradicsomok halálpitvarába akarta vitetni magát — amikor a Halál megelőzte az utolsó akaratát. Mártonfi Róbert életéhez méltóan nem halhatott meg Dávosban . . .

Színészek a kritika ellen. Nagy eset. Szörnyűség, hogy megesett. Két „kofa“ összeveszett! A debreczeni színtársulat hajbakapott a Debreczeni Ujság című hirlappal, mely erőteljesen dorongolta Zilahy színigazgatót, a műsort és a seizmograf érzékenységi színészeket, akik erre plakátokon nyilatkoztak a „Dorong“ ellen. A dolog országos „szenzáció“ lett. Megkondultak mindenfelé a hirharangok, mintha valami valami nagy temetés lenne: a debreczeni színtársulat eltemetné a kritikát. Kár volt a komédiáért. A színtársulatnak nem volt szüksége a plakáton való nyilatkozatra, hiszen a többi napilap nem támadta, sőt felkérésre szívesen védelmébe is vette volna a méltatlanul megtámadtakat. Ez kötelessége a tisztességes és pártatlan sajtónak. Ha például a színész, akit azzal gyanúsítanak, hogy szivbajos, nyilatkozatot küld be a lapnak, hogy kutyabajom se volt, csak berugtam, — szívesen helyt ad annak. Az esetnek azonban megvan a maga tanulsága: a kritikának nem szabad tullelni a célon és nem szabad a színész jétékán tulmennie, a színtársulatnak pedig nem szabad fontosságot adni az elfogult kritikának, mely talán még a Világ teremtésén hibát találna. Legokosabban cselekszik Zilahy: hallgat. Jól teszi. A cövek se kiabál, ha ráütnek, de mentül nagyobb ütnek rá, annál erősebben áll.

Ujabb horvát gztettek. Alávalóbb népsöpredéke még a Balkánnak sincsen a horvátnál, de a Földnek sincsen türelmesebb nemzete a magyarnál. Hát még a magyar kormányzat! Gyávább, tutyimutyibb kormányzatot el sem lehet képzelni. Nem is emberek állanak talán a kormányrud mellett, hanem csak automaták, melyeket időnkint Bécsben fölhúznak és azok hajszálnyi pontossággal működnek: járnak-kelenek, szavalnak, csinálnak törvényeket, soroztatnak, adót hajtanak és ha a felhúzott szerkezetük már lejárobán van, utaznak Bécsbe, ahol vagy felhúzzák a masinát vagy pedig kicserélik az automatát. Ez a magyar

kormányzat 44 év óta. Ez a népsöpredék tört be 1848-ban Magyarországon területére a dinasztia zsoldjában és rabolt-gyilkolt; hálából 1868-ban három magyar vármegyét kapott ajándékul és olyan önkormányzatot, mely különbnek bizonyul immár a mi képzelt, önálló államiságunk mellett is, hiszen maholnap kisül, hogy a mi államiságunk csak korlátozott autonómia, az ő autonómiájuk pedig önálló államiság. Hiszen ők ma is „hü“ horvátok, mi pedig a „rebellis“ Kossuth-kutyák vagyunk Bécs szemében. Tudják ezt jól a horvátok és ezért oly alávalóan szemtelenek. Ezért üldözött a magyar a Dráván túl. Ezért követhetik el a legalávalóbb gztettek is büntetlenül, sőt az sem csoda, ha vérszemet kapnak, hiszen a nyílt utcán lelőtt Julián tanító gyilkosát a horvát bíróság felmentette és ezzel szinte ösztökélte e Balkán nemzetet, hogy a magyart a Dráván túl ölni is szabad. Ilyen eset után a népszámlálásnál elkövetett újabb gztettek, hogy a magyarokat a saját maguk javára számlálták és ezrével hamisították meg a számláló lapokat, alig jöhetnek számításba. Hiszen a többi mellett ezek csak ártatlan fricskák, amit az automaták meg sem éreznek, föl sem vesznek, tehát meg sem torolhatnak. Vagy hallott már valaki olyasmit, hogy az automata a kapott pofont visszaadta volna?

Bálok éjszakája. Karnevál herceg szomorú ünnepet ül most minániek. Csupa sápadt, fakó ábrázattal találkozott, amikor bevonulását tartotta. És a gondterhes barázdák csak nagyon kevés homlokokon vidulnak mosollyá. És ha látunk is mosolygást, ha hallunk is kacajt: tudja a szösz, az nem olyan mosolygó-mosolygás, kacagó-kacaj, inkább cinikus, könnyes; sirással határos, sokszor kétségbeesett. Így csak azok szoktak nevetni, akik sirni szeretnének. Karnevál herceg szomorú ünnepet ül minálunk. Alig tartotta meg bevonulását, már is el fog menekülni ebből a fakó, sápadt embertömegeből. Hiába, hiába . . . Elő kelt vennünk a régi frázisokat: nem úgy van ma, mint volt régen. Szomorú most a bálok minden éjszakája. És az, én lelke elmereng ilyenkor. Visszaszálok az emlékezet szárnyain, vissza a kacagó multba, itt hagyom a szomorú jelent. — . . . Csupa barátságos arc, csupa mosolygós tekintet. Csupa vig pár roppja a táncot, meg-megszaporázva. Mindenki mosolyog, még aki szomorú is . . . De nincs itt szomorú! Mert mulatni csak jókedvű emberek jönnek. A bánatot minden mély lélek magába takarja. És nem szomorú az, akinek van oka a szomorúságra. De itt vidám tánc-zeneszó mellett csupa jókedvű ifju, leány mulat. Mulatnak kivilágos-virradatig. Sokszor három nap, három éjjel. Nincs főfájás, sem migrain. Az arcokról nem lopja le a mulatság a sok-sok piros rózsát. Táncol, mulat, dévajkodik mindenki. Semmi feszesség, erőfletett modorosság, csupa jókedv, aranyos jókedv. — Feleszmélek ábrándjaimból. Most is bálok éjszakája van. Körülöttem hullámozó, cifra báli sokaság. Hogyne, hiszen mulatni is kell! Különösen farsangkor. De a hullámozó báli tömeget nem melegíti fel sem a cigányzene, sem a pezsgő édesége. Minden arc egy nagy kérdőjel: mi lesz holnap? És koravén, tudákos ifju-vénemberek állanak amott egy sarokba. Mert így elegáns, ez a divat. Nézik a táncot. Hej, ha mindenki táncra perdülne! Az életnek táncra helyett egy nagy halál-tánc kerekednék belőle.

Uj debreceni nagyvállalat. Nagyon sok szó esik ujabban Debrecen haladásáról; különösen ipari és kereskedelmi fejlődésünk halad rohamlépésekben. Legujabban is egy életrevaló nagyvállalattal lett gazdagabb Debrecen városa: „Debreceni első vasbetongyár“ nevezet alatt alakult meg egy komoly gyárüzem városunkban. A „Debreceni első vasbetongyár“ régóta érzett hiányt fog pótolni; azonkívül, hogy városunk ipara egy hatalmas üzemű vállalattal lesz gazdagabb, kereskedelmünknek sem kell idegen gyártmányra szorulni. A vasbetongyár felfogja üzemében ölelni a vasbeton-gyártmányok minden fajtát, úgy hogy e tekintetben is kifogja teljesen elégiteni a fogyasztó közönség igényeit. Az új gyárvállalat élén olyan nagy tudású szakember áll, akinek 20 évi működése a vasbetongyártás terén magában is garancia, hogy az új vállalat csakis elsőrendű gyártmányokat fog produkálni. Magunk részéről melegen ajánljuk az új vállalatot a nagy közönség figyelmébe, mivel mindnyájunknak elsőrangú kötelességünk, hogy első sorban a hazai és helyi ipart virágoztassuk fel. Így tehetjük nagygyá városunk iparát.

Schwartznál

a városházával szemben

mesés olcsó árban lehet vásárolni
**fegyvereket, revolve-
reket, acél órákat,**

valódi tajték pipák
és mindennemű
látyszerészeti czikkeket.

Debrecen legelőkelőbb
mulatóhelye az

Erdélyi Borozó

(Hunyady-u. 22. sz. a vasutmentén.)

Egész éjjel meleg konyha.
Női kiszolgálás.
Tulajdonos: **Kálmán Lajos.**

Szép munkáért, :-:
versenyképességért
számos legnagyobb
:-: kitüntetés! :-:

Menyasszonyi : ékszerek : ezüstneműek

legnagyobb
választékban

bámulatos olcsó árakon

Löfkovits Arthur és Társa

Magyarország legnagyobb
órák és ékszerész üzletében.

Fennáll:
30 év óta!

Aszmann Ferenc

uri divat üzlete
Piacz-u. 27. Telefon 34.

Nagy választékban kaphatók az
uri férfi divat körébe tartozó
mindennemű cikkek, valamint
utazási kellékek.
Világhírű Habig kalapok raktára.
Tisztviselők 6% engedményben
részesülnek.

Fazekas Imre

vilamos világítás és erőátviteli
vállalata
Piacz-utca 77. sz.
Telefon-szám 567.

Zongorák, Pianók és Czimbalmok

csakis legjobb minőségben, legolcsóbb
árakban, kedvező fizetési feltételek
mellett beszerezhető

Schmidt S.
zongora és hangszer üzletébe
Debreczen, Piacz-utca 73. szám alatt.

DEMNER

mütermében

(Szent-Anna-u. 5.)

készült

levelezőlapok

rövid idő alatt nagy szen-
zációt keltettek!

Miért?

mert művészi esek, szépek
és tartósak.

12 darab

csak 3 korona.

Groszmann és Mandel banküzlete

Debreczen, Hunyadi-utca 21.

Alapított: 1895-ben.

Ajánl olcsó kamatu
törlesztéses kölcsö-
nöket földbirtokokra
és házakra a leg-
előnyösebb feltéte-
lek mellett. Drágább
kamatu kölcsönöket
olcsóbbra cserél.

Telefon: 76. szám.

Tisztelettel:
Groszmann és Mandel.

A Vasárnapban hirdetni 9 vármegyére szóló reklám.

A Vasárnap hirdetési a legolcsóbbak

A Vasárnap hirdetési a leg-eredményesebbek,

mert, ha a **Vasárnapban** 52-szer feladja hirdetését, egy évig van állandóan 9 vármegye olvasó közönségének kezében, a **Vasárnapban** hirdetni tehát annyi, mintha a Tiszántul összes helyi, heti- és napilapjában hirdetne.

Budapesti férfiszabó üzlet
Debreczen, Sas-utca 4. sz.

Angol férfi öltöny
felöltő v. télikabátot rendelhet
izléses kivitelben
:: mérték után ::

40-50 koronáért.
A rendelő közönség szives pártfogását kéri
FETTMANN SÁNDOR.

Haas Fülöp és Fiai

cs. és kir. udvari szállítók
cs. és kir. szabadalmazott

szőnyeg- és butorszövet gyárosok

Debreczen, Piac-utca 53., Steinfeld-palota.
Telefon 560. szám.

Gyárak: Sopron. Ebergassing Hlinszkó.
2 fő és 27 fióküzlet.

Egy 5 szobás modern családi lakás kerestetik.
Ajánlatok: „Postafiók 2.” küldendők.

Legszébbek : A HIRNEVES
Legjobbák ; **KOBRÁK**
Legtartósabak BÁLI-CIPŐI.

Kizárólag kapható
Hermann Jenő
KOBRÁK cipő-raktárában
Piac-utca 42. sz. — Telefon 654.

Legjobb és legolcsóbb pontos órák 2 évi jótállással
Gasparik
: órás és ékszer :
üzletében kaphatók
Debreczen, Katvan-utca 2. sz.
Órajavítások a legjobban készülnek. Inga órák részletfizetésre is kaphatók.

Tiszta magyar intézet!
Gazdák Biztosító Szövetkezete

debreczeni vezérképviselősege Hajdu-, Bihar-, Szabolcs-, Szatmár- és Szilágy-vármegyék területére kiterjedő hatáskörrel

Debreczen, Kossuth-utca 8. sz. a.
(Kölcsönsegélyző-palota.)

Elfogad biztosításokat tűz- és jégkár ellen, valamint az ember életére, a legelőnyösebb módozatok mellett.

A szövetkezet alakult: 1903. A szövetkezet biztosítéki alapja:
Alapítvány a kormány hozzájárulásával 1,980.100 k — f
Tartalékok — — — — — 1,255.766 k 35 f
Összesen: 3,255.867 k 35 f

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4% díjvisszatérítést kaptak.
Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett.
Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4% díjvisszatérítést kaptak.
Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2% díjvisszatérítésben részesültek.
Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.
Nyomatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgálunk.